

Dit rapport bestaat uit 4 blz.

Ex. nr. 7

RECENTE ONTWIKKELINGEN IN DE NPD.

Ofschoon het zich vorig jaar liet aanzien, dat de extreem rechtse Nationaldemocratische Partei Deutschlands (NPD) zich zou ontwikkelen tot een niet te verwaarlozen partij in West-Duitsland, is sindsdien in de stijgende lijn van haar electorale successen een kentering gekomen.

Bij de in april 1967 gehouden verkiezingen in Rheinland-Pfalz kreeg de NPD slechts 6,9% der uitgebrachte stemmen in plaats van de verwachte 10% en in Sleeswijk Holstein slechts 5,8% van de 12 - 15% waarop men had gerekend. Ook in de op 4 juni j.l. in Niedersachsen gehouden Landdagverkiezingen zag de partij niet meer dan 7% der stemmen op zich uitgebracht, dus minder dan de in het najaar van 1966 behaalde percentages van 7,9 en 7,4 bij de Landdagverkiezingen in Hessen en Beieren.

Het totaal aantal leden der NPD bedraagt nog omstreeks 25.000, die, zoals bekend, voor een groot deel afkomstig zijn uit voormalige Nazi-kringen.

Het was uiteraard een zware slag voor de NPD, dat zij haar succes van de in 1966 gehouden verkiezingen niet wist te continueren. Dit is echter voor een groot gedeelte te wijten geweest aan de interne tegenstellingen waaronder zij te lijden had en die onder meer tot uitdrukking kwamen in de rivaliteit tussen voorzitter Fritz Thielen en diens plaatsvervanger Adolf von Thadden.

Een andere en belangrijke oorzaak van haar afnemend electoraal succes was gelegen in de omstandigheid, dat de nieuwe aanpak van de regering Kiesinger de gevoelens van onbehagen en ontevredenheid, die bij een deel van het Duitse kiezerspubliek tot uiting waren gekomen in de laatste periode van de regering Erhard, had weggenomen. Met de opleving van het vertrouwen in de regering in Bonn viel bij tal van kiezers het motief weg voor de registratie van hun "protest" op de stembiljetten ten gunste van de NPD, die bovendien nog steeds niet in staat was gebleken tot een duidelijke, programmatische formulering van een politiek alternatief.

De crisis in de leiding van de NPD.

De grootste handicap voor de NPD ligt in de zwakheid van haar

bestuur, of liever, in het ontbreken van een sterke leidersfiguur. Geen van haar voormannen bezit hiervoor voldoende formaat, hetgeen in deze, op een "Führer" georiënteerde partij vroeg of laat wel tot rivaliteit en verdeeldheid moest leiden.

Bijna onvermijdelijk kwam het dan ook in maart 1967 tussen de voorzitter Fritz Thielen en diens plaatsvervanger Adolf von Thadden tot een openlijk conflict, die de reputatie van de partij in aanzienlijke mate afbreuk deed.

De aanleiding tot dit conflict - waarin een reeds lang broeiende vijandschap tussen Thielen en Von Thadden tot uitbarsting kwam - vormde een poging van de laatste, het voorzitterschap van de partij in Niedersachsen over te nemen. Volgens Thielen was Von Thaddens verkiezing voor dit voorzitterschap onwettig en schaadde ze de reputatie van de partij. Het federatiebestuur van de partij keerde zich echter tegen Thielen en stemde niet alleen voor de aanstelling van Von Thadden in de voorzittersfunctie, doch ook voor afzetting van Thielen als algemeen voorzitter en uitzetting uit de partij. Dit leidde tot Thielens aftreden in mei 1967.\*)

De uit Pommeren afkomstige, thans 45-jarige Von Thadden, die uit een prominente aristocratische Pruisische familie stamt, waarvan een aantal leden belangrijke plaatsen bezetten in de anti-Nazi-verzetsbeweging, is een vurig nationalist, die meer aspiraties heeft een Duitse De Gaulle te worden dan een herschepper van het voormalige Duitse Rijk.

Het staat echter nog te bezien of Von Thadden, die eens tegen de Amerikaanse diplomaat Charles W. Thayer (zie diens boek "Die unruhigen Deutschen") zei: "Ik zal Duitslands nieuwe Führer worden", zijn ambitie in de NPD wel volledig gehonoreerd zal zien. Het aftreden van Thielen betekende namelijk nog niet, dat er aan de crisis om het leiderschap in de partij een einde was gekomen.

---

\*) In dezelfde maand stichtte Thielen de "Nationale Volks Partei" in de verwachting, dat hiertoe enkele duizenden leden van de NPD zouden overlopen. De nieuwe partij bleek tot nu toe echter geen succes : waarschijnlijk heeft Thielen door zijn houding in het conflict met Von Thadden het vertrouwen van veel van zijn aanhangers verloren.

Zo waren er bij de afgelaste buitengewone partijdag in Neurenberg op 10 mei 1967 ongeveer 60 voorstellen uit diverse Bondsstaten ingediend, die een leiding eisten van politiek onbelaste personen. Hierbij werd o.a. de voorzitter van de Beierse landdagfractie, dr. Siegfried Pöhlmann, als algemeen voorzitter voorgesteld.

Onduidelijk alternatief NPD.

Behalve de crisis in de leiding is ook het ontbreken van een duidelijk politiek alternatief oorzaak van de problemen waarmee de NPD te kampen heeft.

Haar politieke eisen zijn slecht omschreven met al dan niet opzettelijke dubbelzinnigheid en tegenstrijdigheden. Ook haar verkiezings-eisen zijn in het algemeen negatief en afbrekend kritisch inplaats van opbouwend.

Haar propaganda is voornamelijk gericht tegen de buitenlandse invloeden en tegen de buitenlandse cultuur, die de "oude waarden" ondermijnen en "het vaderland ont-germaniseren".

De NPD eist beëindiging van de Duitse afhankelijkheid van de Verenigde Staten en roept op tot herleving van het Duitse nationale bewustzijn. Haar slogans "Duitsland voor de Duitsers" en "Europa voor de Europeanen" spreken in dit verband voor zichzelf.

Voorts eist de NPD een beperking van de buitenlandse investeringen in de Duitse industrie, het stopzetten van ontwikkelingshulp en de uitwijzing van gastarbeiders.

Volgens haar kunnen Westduitse firma's beter in het buitenland filialen oprichten, dan steeds meer vreemde arbeidskrachten het land binnen te halen, die naar de mening der partij meer kinderbijslag en een betere sociale verzorging genieten dan de Duitse arbeiders (hoewel de onuitgesproken "Blut und Boden"-gedachte hier vermoedelijk ook een rol zal spelen).

Zo drijft de NPD op vreemdelingenhaat, opportunisme en heimwee naar een oud-germaans nationalisme, ze is ontevreden met de bestaande sociale regels, alsmede met Duitslands internationale politiek en is gefrustreerd over het feit, dat de hereniging van Duitsland even ver verwijderd blijft als ooit tevoren.

De NPD nauwelijks een grondwettige partij.

Ondanks haar lijnrechte afkomst van de vroegere Deutsche Reichs-

partei, probeert de NPD bij het grote publiek de indruk weg te nemen, dat zij een geestelijke erfenis zou zijn van Hitlers nationaal socialisme.

De partij tracht geaccepteerd te worden als een "normale" politieke partij en benadrukt, dat zij de bedoeling heeft volgens de geldende democratische regels te werken.

Dit heeft de bezorgdheid over haar activiteit en de "Anklang" die zij bij toch nog 6% van het Duitse publiek heeft, echter niet vermogen weg te nemen.

Het Duitse Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft herhaalde malen op de politieke en filosofische overeenkomsten tussen de "nationaal-demokraten" en de Nazi's gewezen en is van mening, dat de activiteiten van de partij ongrondwettelijkheid "benaderen".

De regering in Bonn aarzelt echter de partij te verbieden, daar zij van mening is, dat het onvoorzichtig zou zijn deze ultra-rechtsen ondergronds te drijven.

Zou de NPD in de toekomst echter een te grote aanhang verwerven, dan is herziening van deze stellingname wel te verwachten.

14 juli 1967.